

Autorka	Hanna Krall
Tytuł	<i>Milczenie</i>
Wydawnictwo	Miesięcznik „Dialog”
Miejsce i rok wydania	1980 nr 3
Typ	słuchowisko
Słowa kluczowe	reportaż ZNP PGR milczące przyzwolenie demokracja
Wystawienia	Teatr TV. Reż. Włodzimierz Nurkowski. Premiera: 20.05.1981

Bohaterem powstającego reportażu radiowego jest nauczyciel, który za wygłoszone podczas zebrania ZNP przemówienie krytykujące posunięcia władzy, został pozbawiony praw nauczycielskich. W reportażu wspomina chwile, gdy gotując w kuchni kiełbasę uczył się wystąpienia na pamięć, przypomina sobie moment, jak zakładał garnitur, szykując się do wyjścia na zebranie. „Działacz musi mieć odwagę mówienia ludziom prawdy” – stwierdza bohater, a w tle rozbrzmiewa muzyka Mozarta. Kiedy komisja dyscyplinarna pozbawiła go praw do wykonywania zawodu, mężczyzna dostał nerwicy. Gdy wrócił ze szpitala, okazało się, że jego żona ma romans z głównym księgowym fabryki mebli i wyprowadziła się z domu. Po jakimś czasie bohaterowi przywrócono prawa nauczycielskie i pozwolono wrócić do pracy.

Reporter zastanawia się, dlaczego nikt nie stanął w obronie bohatera. Nauczyciele bali się wychylić – usprawiedliwiali się strachem przed obniżeniem pensji czy wręcz przed utratą pracy. „Nie wydaje Ci się, że to milczące przyzwolenie na wszystko jest największym złem społecznym?” – pyta reporter redaktora. „Jeśli nawet przyjąć, że największym złem jest milczenie, to demokracja jest największym na nie lekarstwem” – odpowiada redaktor. Jest przekonany, że gdyby istniały demokratyczne nawyki w społeczności nauczycieli tej szkoły, to historia zawieszonoego w prawach nauczyciela nie miałaby miejsca. Jednocześnie informuje reportera, że w szkole prowadzony był eksperyment, który miał na celu nauczenie młodzieży demokracji. Zgodnie z regułami eksperymentu, nauczyciele nie mogli podjąć żadnej decyzji bez zgody uczniów.

Redaktor namawia reportera, by ten porzucił temat zawieszonoego w prawach nauczyciela i w swoim reportażu skoncentrował się na prowadzonym w szkole eksperymencie. Redaktor obawia się konsekwencji puszczenia w eter audycji dotyczącej społecznego milczenia. Żona reportera podziela zdanie redaktora. Reporter zmienia temat swojej audycji – powstaje reportaż o prowadzonym w szkole eksperymencie.

Oprac. Katarzyna Kułakowska